

Det skal præciseres at der altid skal foretages en individuel vurdering.

3.3.10 Den kommunale og amtskommunale myndighedsstruktur og opgavernes udførelse

Myndighedsstrukturen

Efter den sociale lovgivning er det kommunen eller amtskommunen, der træffer afgørelserne efter den sociale lovgivning. Efter §§ 17, stk. 1, og 40, stk. 1, i retssikkerhedsloven kan hverken kommunalbestyrelsen eller det samlede amtsråd behandle sager om hjælp efter den sociale lovgivning til enkeltpersoner. Efter §§ 17, stk. 2, og 40, stk. 2, beslutter henholdsvis kommunalbestyrelsen og amtsrådet, hvilke udvalg der skal behandle sagerne. Der skal således være et eller flere udvalg til at behandle disse sager. Bestemmelserne i retssikkerhedsloven om udvalgene er ikke til hinder for, at enten kommunalbestyrelsen eller det pågældende udvalg delegerer kompetencen til forvaltningen og ansatte i de enkelte kommunale eller amtskommunale tilbud og boformer. Når forvaltningen eller de ansatte i tilbudene og boformerne træffer afgørelserne, kan disse indbringes direkte for de sociale klageinstanser.

Derimod kan kompetencen til at træffe afgørelse aldrig delegeres til private, der udfører opgaver for det offentlige, da dette vil kræve særskilt hjemmel.

Opgavernes udførelse

Opgaverne efter den sociale lovgivning består både i at træffe afgørelse, dvs. stifte ret og pligt for borgeren (myndighedsudøvelse), og i at udføre afgørelserne, dvs. den faktiske forvaltningsvirksomhed, som skal udføres for at afgørelserne kan effektueres. Det kan fx være det socialpædagogiske arbejde der udføres, når der er truffet afgørelse om optagelse i en bestemt boform, og den bistand, der skal ydes i boligen.

Opgaverne efter serviceloven kan efter aftale overlades til private, men det er kun den faktiske forvaltningsvirksomhed, der kan udføres af private. Private kan ikke træffe afgørelse, dvs. foretage myndighedsudøvelse, men alene udføre den virksomhed, der er nødvendig for at effektuere kommunale eller amtskommunale afgørelser.

På det sociale område er der lang tradition for, at private udfører opgaver for det offentlige. Før 1. juli 1998 var der endvidere et krav om, at private skulle organisere sig som en privat eller selvejende institution, der indgik overenskomst med en kommune eller en amtskommune. Med serviceloven er der på vok-

senområdet ikke længere sådanne krav til private, der udfører sociale opgaver.

Der er ikke sket ændringer i privates mulighed for at indgå aftale med en kommune eller amtskommune om de sociale opgaver bl.a. for personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne. Som led i opgaveudførelsen indgår også at udføre socialpædagogisk bistand m.v. for at beskytte og hjælpe den enkelte beboer, også selv om beboeren ikke har givet samtykke.

Beslutning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der giver sig udslag i anvendelse af alarmsystemer m.v., fastholdelse, tilbageholdelse i boligen eller andre opholdssteder, anvendelse af beskyttelsesmidler og optagelse i særlige botilbud uden samtykke, er af så indgribende karakter, at der er tale om myndighedsudøvelse. Der er således ikke tale om daglig socialpædagogisk virksomhed/omsorg, dvs. faktisk forvaltningsvirksomhed, som ikke kræver særlig hjemmel, når den overlades til private. Myndighedsudøvelse kan ikke delegeres til private boformer, men udelukkende til kommunale eller amtskommunale boformer.

Beslutningerne om disse indgribende foranstaltninger skal derfor træffes af kommunen eller amtskommunen, når et botilbud anmoder om det.

Kommunens eller amtskommunens beslutninger om alarmsystemer m.v., tilbageholdelse i boligen, og anvendelse af beskyttelsesmidler skal, hvis indgrebet sker mod den pågældendes vilje, godkendes af det sociale nævn. Ved optagelse i særlige botilbud uden samtykke er det kommunen eller amtskommunen, der indstiller til det sociale nævn.

Når myndigheden har truffet afgørelse om magtanvendelse m.v., skal beslutningen udføres. Denne virksomhed er omfattet af begrebet faktisk forvaltningsvirksomhed, og den kan således udføres af såvel myndighedens egne ansatte, som af private, fx ansatte i en selvejende institution, som efter aftale udfører en opgave for kommunen eller amtskommunen.

Registrering og indberetning sker til kommunalbestyrelsen eller amtsrådet. Dette er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen eller amtsrådet delegerer kompetencen til forvaltningen, men det endelige ansvar for stillingtagen til indberetningerne ligger fortsat hos kommunalbestyrelse og amtsråd. Kommunen og amtskommunen – kommunalbestyrelsen og amtsrådet – har normalt delegeret kompetencen til at behandle sagerne til forvaltningen. Det vil derfor være en person herfra, der på kommunalbestyrelsens vegne behandler registreringen og indberetningen.